

07 සමාජය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයක්

7.1 සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණයක් සැලසුම් කිරීම

සමාජවිද්‍යා පර්යේෂණයක් සැලසුම් කිරීම යනු විද්‍යාත්මක ක්‍රම අනුගමනය කරමින් නව ගැටළුවකට පිළිතුරු සෙවීම යි. අප ජීවත් වන මෙම සමාජයේ විවිධ සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික, ආර්ථික ප්‍රශ්න ඇත. උදාහරණ ලෙස සමාජයේ බාල අපරාධ වැඩි වීමට හේතුව කුමක් ද? බිඳුණු පවුල එයට හේතුවන්නේ ද? දික් කසාද වන්නේ ඇයි? වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය විකිණීම උදෙසා ජන මාධ්‍ය මගින් කෙරෙන ප්‍රචාර සාර්ථක ද? යනා දී ප්‍රශ්නවලට විද්‍යාත්මක පිළිතුරු සෙවීම ගවේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක දී සිදුවේ. මේ ආකාරයේ සමාජ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සෙවීමෙන් විශාල ප්‍රයෝජනයක් ලැබේ. එය සමාජයේ දියුණුවට ප්‍රධාන මාර්ගය යි. රජයට හෝ යම් සමාජ සංස්ථාවකට යම් නීතියක් හෝ නීති පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය වූ විට එය ක්‍රියාවේ යෙදවීමට පෙර සමාජයේ ඇතිවන ප්‍රතික්‍රියා ගැන කලින් කරන පර්යේෂණයකින් හෙළිදරව් කර ගත හැකි ය. එමෙන් ම එය ක්‍රියාත්මක වූවාට පසු නැවත ද එහි ප්‍රතිඵල හා සමාජීය ප්‍රතික්‍රියා පර්යේෂණ තුළින් දැන ගැනීමට ඉඩක් ලැබේ.

පර්යේෂණයක් සිදු කරන්නේ යම් ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳ බුද්ධිමය කුතුහලයකින් පෙළෙන විට ය. මෙම බුද්ධිමය කුතුහලය නිසා ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සෙවීමට පෙළඹෙයි. මෙහි ප්‍රතිඵල අපට ප්‍රායෝගික ජීවිතයට යොදා ගැනීම ප්‍රයෝජනවත් වේ. ඒ අනුව පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵල ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි ආකාරය අපට දෙයාකාරයකින් දැක්විය හැකි ය.

- 01. බුද්ධිමය වශයෙන්
- 02. ව්‍යවහාරාත්මක වශයෙන්

මෙසේ පර්යේෂකයන්ගේ ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නා අපට එය ප්‍රධාන කොටස් තුනකට වර්ග කර දැක්විය හැකි ය. එනම්,

- ඓතිහාසික ගවේෂණය - Historical Research
- විස්තරාත්මක ගවේෂණය - Descriptive Research
- අත්හදා බැලීමේ ගවේෂණය - Experimental Research

මෙයින් පළමු වැන්නෙන් අතීතයේ සිදුවූ දෙයක් ද (what was), දෙවැන්නෙන් වර්තමානයේ සිදුවන දේ පිළිබඳ ව ද (what is) තෙවැන්නෙන් අනාගතයේ සිදුවන දේ පිළිබඳ ව ද (what will be) අවධාරණය කෙරේ.

පර්යේෂණ හෝ ගවේෂණ සමාජයේ ඉදිරි පැවැත්ම සඳහා අවශ්‍යය. සාමාජීය ලෙස පිළිගත් බොහෝ සාම්ප්‍රදායික කරුණු සමාජයන්හි පවතී. මේවා අපට හේතු සාධක රහිත ව සත්‍යයයි හෝ අසත්‍යයයි හෝ බැහැර කළ නොහැකි ය. උදාහරණයක් ලෙස අපේ සාම්ප්‍රදායික පිළිගැනීම් සමුදායක් ඇත. ඉන් එකක් නම් සුර්යෝද්ගමනය පිළිබඳ අතීත පිළිගැනීමයි. එහෙත් සිදුවන්නේ එයම ද? නූතන විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණයන් ගෙන් සොයා ගෙන ඇති පරිදි නම් පෘථිවිය, වන්ද්‍රයා, බුදු වැනි ග්‍රහ වස්තූන් තමා වටේ ද කැරකී සුර්යයා වටේ යන බවයි. මේ අනුව අපට පෙනීයන්නේ අප සම්ප්‍රදායික ව මෙතෙක් පිළිගත් මතයන්ගේ සත්‍ය අසත්‍ය පර්යේෂණ හෝ ගවේෂණ ඇසුරින් හෙළි කර ගත හැකි බව යි.

යම් සැලැස්මකට පූර්වාංගම වන්නේ අරමුණ ය. එහෙත් අරමුණ තිබුණු පමණින් ම සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි ය. අපට අවශ්‍ය සම්පත් පිළිබඳ ව ද අවධානය යොමු කිරීම අවශ්‍ය ය. එහෙත් අරමුණු, සම්පත් හා සැලැස්ම තිබූ පමණින් ම එය ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ද? ඒ පිළිබඳ ව ඇති යම් යම් සීමා කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කළ යුතු ය. වර්තමානයේ දී ද අදාළ පරිසරය පිළිබඳ අවධානයෙන් තොර ව ඇත දුෂ්කර ප්‍රදේශයන්හි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් සම්පාදනය කරයි. මෙහි දී එයට අවශ්‍ය සම්පත් පදනම් සීමාවන් සහ මානව ආකල්ප පිළිබඳ අවබෝධයකින් තොර ව සැලසුම් සකස් කිරීමෙන් එම ව්‍යාපෘතිය අසාර්ථක වීමට ද හැකි ය. විශේෂයෙන් ම ඒ ඒ ප්‍රදේශානුගත මානව ආකල්ප ගැන දැන සිටීම ඉතාමත් වැදගත් වේ. එම ආකල්පවලට පටහැනි යමක් හඳුන්වා දීමේ දී එය ප්‍රතික්ෂේප වන ආකාරය නිරතුරු ව අපට දැකිය හැකි ය. සැලසුමක ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් 02 කි. එනම්,

- 01. සාමාන්‍ය සැලසුම් - General Planing
- 02. උපක්‍රමික සැලසුම් - Strategic Planing

යම් පර්යේෂණයක් සැලැසුමකින් තොර ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සාර්ථක වේ යැයි සිතීමත් අපහසු ය. අප යම් නිශ්චිත පරමාර්ථ ඔස්සේ සැලැසුමක් කිරීමේ දී එය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා පාරිසරික විශ්ලේෂණය පිළිබඳ මනා වැටහීමක් ද අවශ්‍ය ය. එය නොමැති වුවහොත් සැලැසුමේ ප්‍රතිඵල හීන වී යයි. අපි උදාහරණයක් ලෙස පන්සල සංවර්ධනය කිරීමේලා අපේ සැලැසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී බාහිර සහ අභ්‍යන්තරික සාධක පිළිබඳ ව දැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ. අභ්‍යන්තර සාධකවල දී අවධානය යොමු කිරීමට

අවශ්‍ය කරන සැලැස්මට ඇති බාධාවන් පිළිබඳවත් සේවක ප්‍රමාණය, ඔවුන් වැඩ කරන කාල සීමාව, ඉඩ අවකාශය, ඔවුන්ගේ මානසික හා කායික තත්ත්වයන්, නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයන් පිළිබඳ අවධානයන්, බාහිර සාධක ලෙස සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික, ආර්ථික තත්ත්වයන්, හැකියා සාධක (එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති හැකියාව), එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති නොහැකිකම් හා එහි අතර ඇති පරතරය පිළිබඳ ව මනා දැනුමක් ද අවශ්‍ය වේ. මෙම දැනුම ඉබේ ම අපට ලබා ගැනීම අපහසු ය. ඒ පිළිබඳ ව පූර්ව පර්යේෂණයකින් ලබාගත් දත්ත අනුසාරයෙන් සැලැස්ම සම්පාදනය හෝ ඉදිරිපත් කිරීම සිදු කරන්නේ නම් එහි දී අප බලාපොරොත්තු වන ප්‍රතිඵල ළඟා කර ගැනීමේ හැකියාව ඇති බව පෙනේ.

මේ තුළින් හැඟෙන්නේ සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අවශ්‍ය වන පූර්ව දැනුම පර්යේෂණයක් තුළින් ලබාගත හැකි බව නොවේ ද?

තවද පර්යේෂණ පිළිබඳ වැදගත්කම අවධාරණය කිරීමේ දී භෞතික සම්පත් හා සමාජ සම්පත් නූතන අවශ්‍යතාවලට අනුව භාවිත කිරීමේ යෝග්‍යතාව හෝ අයෝග්‍යතාව පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක තහවුරු කිරීමක් ලබා ගත හැකි ය. උදාහරණයක් ලෙස වර්තමාන ලෝකයේ වානිජ පදනමින් ආහාර කල්තබා ගැනීම සඳහා නොයෙකුත් උපක්‍රම යොදා ගනිමින් සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණ විධිවලට පටහැනි අයුරින් ආහාර නිෂ්පාදනය දැකිය හැකි ය. එම නිසා ආහාර වර්ගවල භෞතික නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ කෙරෙන පුළුල් පර්යේෂණයක් තුළින් සමාජයට සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපෑම්වලින් ආරක්ෂා කර ගත හැකිවන්නේ ය.

සමාජය පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයෙන් අතීතයේ සිට වර්තමානය දක්වා නිරීක්ෂණය කර ගෙන ඒ මේ දී සාමාජීය සාරධර්මවල පිරිහීමත්, මිනිසුන්ගේ යාන්ත්‍රිකරණයත්, සපුරාගත නොහැකි අපේක්ෂාවන් පසුපස ගමන් කිරීමත් අපට දැකිය හැකි ය. මේ පිළිබඳ ව ජනමාධ්‍ය තුළින් විශාල බලපෑමක් කරන බව පෙනේ. ජනමාධ්‍ය අතර රූපවාහිනිය මේ පිළිබඳ විශේෂ ය. සමාජය පිළිබඳ ව කෙරෙන පුළුල් පර්යේෂණයක දී විශේෂයෙන් රූපවාහිනිය වෙළෙඳ දැන්වීම් හා නොයෙකුත් වැඩසටහන් මගින් සමාජය වෙනතකට යොමු කරන බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ඇතැම් රූපවාහිනි වෙළෙඳ දැන්වීම් පහත් පෙළේ සංස්කෘතික ලක්ෂණ උද්දීපනය කරයි.

තවදුරටත් මේ පිළිබඳ ව සලකා බලන විට අපට මෙසේ ද පෙන්වා දිය හැකි ය. එනම් ඵලදායී ව්‍යාපෘතියක් සම්පාදනය කිරීමෙහිලා

පර්යේෂණ පැවැත්වීම ඉතා වැදගත් බවයි. උදාහරණයක් ලෙස කටුනායක නිදහස් වෙළෙඳ කලාපය ගත හැකි ය. එහි දී එම ප්‍රදේශයට කොපමණ ජන සංඛ්‍යාවක් ඔරොත්තු දෙන්නේද? එම මිනිස් බලය ලබාගන්නේ කුමන ආයතනද? කොහෙන් ද? එය එම ප්‍රදේශයේ ජනතාවට කොතෙක් දුරට බලපාන්නේ ද? ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව, ආහාර සහ වර්ග රටාවන් කෙබඳු වේ ද? නැවත ඔවුන් ගමට ගිය පසු එහි දී ඇති වන සමාජානුයෝජනයේ දී බාල පරපුරෙහි අනාගතය කෙබඳු වේද යන ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු පර්යේෂණයකින් ම අප විසින් සොයා ගත යුතු ය. පර්යේෂණයකින් තොර ව එම ප්‍රදේශයේ ජනතාවට ඔරොත්තු නොදෙන අයුරින් මෙම රැකියා අවස්ථා උදාකර දෙන්නේ නම් එහි දී හිතකර ප්‍රතිඵලවලට වඩා අහිතකර ප්‍රතිඵල ලැබෙන බව අපට පෙනේ.

සංචාරක ව්‍යාපාරය ද ක්‍රමානුකූල පර්යේෂණයකින් හා සැලැස්මකින් තොර ව සිදුවන නිසා එහි හයානක ප්‍රතිඵල අප දැනටමත් ලබා ඇත්තෙමු.

පර්යේෂණයක ඇති වැදගත්කම මෙන් ම අවශ්‍යතාව ද අපට මෙසේ කෙටියෙන් දැක්විය හැකි ය. එනම්,

- මෙතෙක් සිදු කරන ලද පර්යේෂණවලට හසු නොවූ අංශ පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීම සඳහා
- මානව වර්ගව පිළිබඳ පවත්නා රටාව තේරුම් ගැනීම සඳහා
- නූතන චින්තනය පිළිබඳ කරුණු තාර්කික කිරීම සඳහා
- සමාජ ව්‍යුහය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා
- නිෂ්පාදනයක් හඳුන්වා දීමේ දී එයට ලැබෙන මහජන ප්‍රතිචාර පිළිබඳ අවබෝධය ඇති කර ගැනීම සඳහා
- ජාතික සංවර්ධනය අරභයා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා
- රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා
- ඓතිහාසික තොරතුරු පිළිබඳ කරුණු සොයා බැලීම සඳහා
- ඕනෑම ක්ෂේත්‍රයක අපේක්ෂිත හා පවත්නා තත්ත්වය අතර පරතරය හඳුනා ගැනීම සඳහා

මෙම අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීම සඳහා පර්යේෂණයක් සැලසුම් කිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු මූලික අදියර කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි ය.

01. මූලික අධ්‍යයනය/ හැදෑරීම
02. ගැටලුව/අධ්‍යයන අවශ්‍යතාව හඳුනා ගැනීම
03. කල්පිත/අභ්‍යුපගමන ගොඩනැගීම
04. කල්පිත පරීක්ෂාව
05. කල්පිත පිළිගැනීම හෝ බැහැර කිරීම
06. වාර්තාකරණය

මෙම එක් එක් පියවරක් තවදුරටත් සුවිශේෂී ව ක්‍රියාකාරකම්වලට වෙන් කර ගත හැකි වේ. ශුද්ධ විද්‍යාවන්හි දී මෙන් නොව සමාජීය විද්‍යාවන්හි දී පර්යේෂණාගාරය වනුයේ සමාජය යි. අනෙක් පසින් පර්යේෂකයා ද සමාජයේ සාමාජිකයෙකු වේ. මේ නිසා ශුද්ධ විද්‍යාවන්ට වඩා පර්යේෂකයාගේ සිතුවිලි, ආකල්ප ආදිය සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණ ක්‍රියාවලියට බලපෑම් එල්ල කිරීමට පුළුල් ඉඩකඩක් පවතී. එමෙන් ම සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණවල දී සහභාගිකයන් ද්‍රව්‍ය නොව මිනිසුන් වීම නිසා රැස් කරන තොරතුරු කෘත්‍රීම ව ජනනය කළ දෙයක් වීමේ සම්භාවිතාව ද සැලකිල්ලට ගත යුතු ය. එබැවින් ශුද්ධ විද්‍යාවන්හි දී මෙන් නොව සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණ සැලසුම් කිරීම අතිශය දුෂ්කර කටයුත්තක් බව පැහැදිලි වේ.

7.2 මූලාශ්‍ර භාවිතය

පර්යේෂකයාට අවැසි තොරතුරු රැස් කර ගැනීම සඳහා භාවිත කෙරෙන ලිපි ලේඛන, ග්‍රන්ථ, පුද්ගල අදහස්, ද්‍රව්‍ය, නිර්මිත, පුරාකෘත හෝ වෙනත් ඵලදායී ඕනෑම දෙයක් මූලාශ්‍ර ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. මූලාශ්‍ර කාණ්ඩ දෙකකට වෙන්කළ හැකි ය.

1. ලිඛිත මූලාශ්‍ර

2. අලිඛිත මූලාශ්‍ර

විවිධ සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණ සඳහා මෙම මූලාශ්‍ර කාණ්ඩ දෙක ම ඒකාකාර ව වැදගත් විය හැකි ය. ලිඛිත යනු ලියන ලද යන්න යි. මෙහි දී අක්ෂර පමණක් නොව යම් යම් සංකේත මගින් හැඟීම් ඉදිරිපත් කර ඇත්නම් ඒවා ද ලිඛිත ගණයට වැටේ. මේවා අපට ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර කිහිපයකින් දැක්විය හැකි ය. එනම්,

- සෙල්ලිපි, සන්නස් ආදී මූලාශ්‍ර
- චිත්‍ර කලා, ප්‍රතිමා ආදී මූලාශ්‍ර
- සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර (ගද්‍ය, පද්‍ය)
- දේශාටන හා වාරිකා සටහන්
- ලියුම්, සංදේශ, වරිත කතා
- විවිධ මුද්‍රිත ප්‍රකාශන

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, විදේශීය ආයතන මගින් මේ රටේ පවත්වා ගෙන යන පුස්තකාල හා ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ පුස්තකාලය වැනි ආයතනවල පවතින ග්‍රන්ථ හා ප්‍රකාශන, පර්යේෂණ වාර්තා ලිඛිත මූලාශ්‍ර ලෙස පරිශීලනය කිරීමට පුළුවන. එමෙන් ම විවිධ මාතෘකා යටතේ නිර්මාණය කර ඇති උපාධි නිබන්ධනයන් ද මේ ගණයට ඇතුළත් වේ. කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව සතුව පවතින උෂ්ණත්ව, වර්ෂාපතනය, ආර්ද්‍රතාව, පීඩනය වැනි දත්ත, මැනුම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ප්‍රකාශිත භූමි පරිභෝග දත්ත හා සිතියම්, විවිධ පරිමාණවලින් යුක්ත සිතියම්, භූ විද්‍යා සිතියම් ද ගුවන් ඡායාරූප, භූගෝල විද්‍යා තොරතුරු පද්ධතිය ඇසුරින් නිර්මිත සිතියම් ද මේ සඳහා තව දුරටත් යොදාගත හැකි ය.

පර්යේෂණයක් යනු පුළුල් විෂය ධාරාවක් අඩංගු ක්ෂේත්‍රයකි. ඒ නිසා පර්යේෂණයක නිරත වීමට පෙර ඒ හා බැඳුණු මූලාශ්‍ර පිළිබඳ ව පුළුල් දැනුමක් ලබා ගැනීම අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහි දී ලිඛිත මූලාශ්‍ර පරිශීලනය කිරීම

වඩා වැදගත් වන අතර එය පර්යේෂණයේ අගය ද වැඩි කරයි. ලංකාවේ යාවකයන්ගේ ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් ඇති වන්නේ ඇයි ද යන්න පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඒ පිළිබඳ ව ලිඛිත මූලාශ්‍ර සොයා යාමට සිදුවේ. විශේෂයෙන් ම මෙහි දී මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල මහතා විසින් රචිත, “The Begger in Sri Lanka” යන ග්‍රන්ථය පිළිබඳවත් ඒ හා බැඳුණු ලිඛිත පුවත්, සඟරා ලිපි ලේඛන ආදියත් පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමට සිදුවේ. එමෙන් ම අතීත සංඛ්‍යා ලේඛන සහ වර්තමාන සංඛ්‍යා ලේඛන දෙස සංසන්දනාත්මක විමර්ශනයක් අවශ්‍ය වේ.

අපට ලැබෙන මූලාශ්‍ර අතර සංස්කෘතික සංදර්ශන ද ප්‍රධාන තැනක් ගනී. එයින් එකකි නුවර පෙරහැර. එහි පත්තේරු නැටුම් හා හේවිසි කණ්ඩායම් පිළිබඳ පර්යේෂණයක නියැලෙන විට ඔවුන් උඩු කය නොවසන්නේ මන්ද? ඔවුනට පෙරහැරේ කුමන ස්ථානයක් හිමි වන්නේ ද? යන්න පිළිබඳ අවධානය වැදගත් ය. මෙම කරුණු අනාවරණය කර ගැනීමේ දී ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍රවල සරණ සොයා යා යුතු ය. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර යනු අදාළ මුල් නිර්මිතය යි. ද්විතියික මූලාශ්‍ර යනු ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අනතුරුව වෙනත් අයෙකු විසින් ඒ පිළිබඳ ව කරන ලද ප්‍රතිනිර්මාණයන් වේ. උදාහරණයක් ලෙස, තමන් විසින් ම පුස්තකාල පොත් කියවා බැලීම, ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර පරිහරණයක් වන අතර අදාළ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ව වෙනත් පර්යේෂකයෙකු කර ඇති පර්යේෂණයක තොරතුරු ලබාගැනීම ද්විතියික මූලාශ්‍ර පරිහරණයකි.

මෙසේ අප මූලාශ්‍ර භාවිත කරන්නේ නම් ඒ අදාළ විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ ව පුළුල් දැනුමක් ලබාගත හැකි ය. පර්යේෂණයට ලක් නොවූ හිදුස් පිළිබඳ ව හා අනවශ්‍ය කරුණු ඇතුළු වීම හා මගහැරියාම එමගින් සිදු වේ. අප යම් පර්යේෂණයක් කරන්නේ නම් එයට අදාළ ගැටළුව පිළිබඳ ව අවබෝධයක් ලබාගත හැක්කේ ද මූලාශ්‍ර පරිශීලනයෙනි. එමෙන් ම කරන ලද පර්යේෂණයක් නැවතත් කිරීමෙන් එහි අගය සහ වටිනාකම අඩු වේ. එසේ නම් එය දැනගන්නේ කෙසේ ද? එම පර්යේෂණ මාතෘකාව අදාළ මූලාශ්‍ර පරිශීලනයේ දී කිනම් දිසානතියක් ඔස්සේ ගමන් කළ යුතු ද යි අවබෝධ වේ. එය කරන ලද පර්යේෂණයන්ගෙන් මිදී අලුත් දෙයක් පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීමට හැකියාව ලැබේ.

එසේ ම පර්යේෂණවලදී වඩාත් වැදගත් වන මූලාශ්‍ර වශයෙන් නිල වාර්තා ද පෙන්වා දිය හැකි ය. රාජ්‍ය උවමනාවන් හා වෙනත් උවමනාවන්

සඳහා ඇති නිල වාර්තා රාශියකි. විශේෂයෙන් ම පාර්ලිමේන්තුවේ හැන්සාඩ් වාර්තාව මින් එකකි. එමෙන් ම දෙපාර්තමේන්තුවලින් පළ කරන නිල වාර්තා රාශියකි. දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්ගේ වාර්තා, ජන ලේඛන විස්තර, පොලිස් වාර්තා, රාජ්‍ය කොමිසන් වාර්තා, උසාවි වාර්තා, මේවා අතර වැදගත් තැනක් ගනී.

තවද ලියුම් හා දිනපොත් ද ඉතා වැදගත් මූලාශ්‍රයක් වේ. අපට පුවත්පත් ලේඛනවලින් සොයාගත නොහැකි දේවල් ලියුම් තුළින් දැනගත හැකි ය. පසුගිය කාල පරිච්ඡේදය තුළ සිදුවුණු යම් යම් දේ පිළිබඳ ව අපේ අවබෝධය පුළුල් කිරීමට එදා හුවමාරු වුණු ලියුම් ඔවුන් නොසිතුව ද අද වැදගත් මූලාශ්‍රයක් වීමට බැරි නැත. සමාජ විද්‍යා කේන්ද්‍රය ගැන කතාකරන විට එබඳු පුද්ගලික ලියුම් මූලාශ්‍ර කරගත් වැදගත් ගවේශණ ද ඇත. යුරෝපයට හා ඇමරිකාවට පදිංචියට ගිය පෝලන්ත ගොවියන් පිළිබඳ ව තෝමස් හා ස්නැනික් පර්යේෂණයක් සිදුකළ අතර මෙය එම කාලයේ ගොවියන් යැවූ පෞද්ගලික ලිපි 764 ක් විමර්ශනයට බඳුන් කිරීමකි. ඔවුන් මෙම පර්යේෂණය කළේ යුරෝපයට හා ඇමරිකාවට සංක්‍රමණය වීමෙන් පසු ඇති වූ නාගරීකරණය වැනි ප්‍රශ්න සොයා බැලීම සඳහා ය.

සමාජ ඉතිහාසය පිළිබඳ ව කරුණු සෙවීමේ දී වැදගත් වන තවත් මූලාශ්‍රයකි, වාරිකා සටහන්; විවිධ විදේශිකයෝ ලංකාවට පැමිණියහ. ඔවුන් අතර පාහියන් හික්සුව, හියුං සාං හික්සුව, රොබට් නොක්ස්, ඇස්. මහින්ද හිමි වැන්නන් ප්‍රධානත්වයෙහිලා සැලකිය හැකි ය. මොවුන් ලංකාවේ සමාජමය පසුබිම හදාරා සිංහල භාෂාව පිළිබඳ ව පුළුල් අවබෝධයක් ද ලබා පුළුල් වූ එම දැනුම ලේඛන ගත කළේ ය. එමෙන් ම රොබට් නොක්ස් ලංකාවේ සිරකරුවෙකු ලෙස දිගු කලක් ජීවත් විය. මොහු සිංහල ඉගෙන ගෙන සිංහල ජීවිතය පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් ලබා ගත්තේ ය. සිංහල වාරිත වාරිත ආගම පිළිබඳ ව හැසිරීම් රටාවන් වෙද හෙදකම් ආදිය පිළිබඳ පුළුල් දැනුම ලේඛන ගත කළේ ය. ඒ තුළින් එකල සමාජමය පසුබිම පිළිබඳ ව පුළුල් දැනුමක් අපට ලබාගත හැකි ය.

ඉතිහාසයේ පාවිච්චි කර ඇති වචන ද සමාජ විද්‍යා මූලාශ්‍රයන් ලෙස අපට පිළිගැනීමට සිදුවේ. “පිරිවෙන” යන වචනය වර්තමානයේ පාවිච්චි වන අර්ථයට වඩා පුළුල් අර්ථයකින් අතීතයේ දී පාවිච්චි වූ බව පෙනේ. එනම්, “පිරිවෙන” යන නාමය සාමාන්‍යයෙන් හික්සුන් රැස්ව හිඳ සාකච්ඡා පවත්වන ස්ථානයට ද, එසේ ම සාමාන්‍ය ස්ථානයට ද යනුවෙන් ව්‍යවහාර වනු බව පැරණි ලියවිලිවලින් ගම්‍ය වේ. විහාර යනු සාමාන්‍යයෙන් හික්සුන්ගේ

වාසස්ථානයට ව්‍යවහාර නාමයකි. අප පෙර බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන ආදිය පිළිබඳ ව කතා කිරීමේ දී වර්තමානයට වඩා පුළුල් තේරුමක් ඔස්සේ සමාජ විද්‍යාත්මක ව එදෙස බැලිය හැකි ය.

සමාජ විද්‍යාව යනු සමාජය පිළිබඳ පුළුල් දැනුමක් ලබා ගැනීම නම් ඒ කාලවකවානුව තුළ ඒ ඒ සමාජ වර්ගවත් කෙබඳු වීද ඒ ඒ සීමාවන් තුළ වර්තමාන සමාජ තත්ත්වයන් කෙබඳුවන්නේ ද යන්න පිළිබඳ ව සොයා බැලීමේ දී අපට මූලාශ්‍රවල උපයෝගිතාව පැහැදිලි වේ. මෙම මූලාශ්‍ර අතර වඩාත් වැදගත් වන්නේ ලිඛිත මූලාශ්‍ර ය. ඒ නිසා සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණ තුළ දී ලිඛිත මූලාශ්‍රවලින් ලැබෙන පිටිවහල මනාව ගම්‍යමාන වේ.

7.3 දත්ත රැස් කිරීම

පර්යේෂණයකට අවශ්‍ය දත්ත අපට ඉබේ නොලැබේ. ඒවා පර්යේෂකයා විසින් එකතු කර ගත යුතු ය. විවිධ උපකරණ භාවිත කර දත්ත රැස් කිරීම අවශ්‍ය ය. දත්ත රැස් කිරීම සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක් වේ. අවශ්‍ය දත්ත හඳුනා ගැනීම, ඒ සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ පිළියෙළ කිරීම, එම උපකරණ ක්‍රියාත්මක කොට අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම, තොරතුරු බවට ඒවා පත් කිරීම, වාර්තා කිරීම ආදිය දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට අයත් වේ. මෙම සමස්ත ක්‍රියාවලිය **උපකරණකරණය (Instrumentation)** ලෙස **ෆ්‍රැන්කල් හා වොලන් (Fraenkel, Wallen, 1993)** ප්‍රකාශ කරයි. **ගුප්තාගේ (Gupta 1993)** අදහසට අනුව දත්ත රැස් කිරීම යනු අධ්‍යයනය කරනු ලබන ගැටලු පිළිබඳ ව ඊට අදාළ ව තොරතුරු රැස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියයි. පර්යේෂණයට අදාළ දත්ත එකතු කර ගැනීම සඳහා පර්යේෂකයා අනුගමනය කරන ක්‍රම ශිල්ප දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රම ලෙස (ගුණසේකර 1996) විසින් පෙන්වා දේ.

මෙම අදහස්වලට අනුව දත්ත රැස් කරන උපකරණ සැලසුම් කිරීම, තෝරා ගැනීම හා පරිපාලනය ඇතුළත් ක්‍රියාවලිය දත්ත රැස් කිරීම ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය. යම්කිසි ගැටළුවක් අධ්‍යයනය කිරීමට අවශ්‍ය විවිධාකාර තොරතුරු අදාළ ක්‍රම උපයෝගී කරගෙන නිවැරදි ව සපයා ගැනීම දත්ත රැස් කිරීම වේ.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණු

අධ්‍යයනයක දී තම අධ්‍යයන අරමුණට අදාළ තොරතුරු පමණක් රැස් කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු ය. එසේ ම අවශ්‍ය දත්ත රැස් නොකිරීම මෙන් ම අනවශ්‍ය දත්ත එකතු කිරීම ද අධ්‍යයනයෙන් ලබාගන්නා නිගමන සාධාරණීයකරණය කිරීම කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපානු ලැබේ.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු තුනක් සේනාධීර හා වනසිංහ පෙන්වා දී තිබේ.

- i. ප්‍රමාණවත් දත්ත තිබේ ද යි නිගමනය කිරීම
- ii. දැන සිටි දත්ත පිළිබඳ ව සොයා බැලීම
- iii. ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ගැඹුරින් හැදෑරීම

(සේනාධීර, වනසිංහ, 2004:74)

ගැටලුවේ ස්වභාවය හා අරමුණට අදාළ ව දත්ත රැස් කිරීම සැලසුම් නොකළහොත්, ඇතැම්විට පර්යේෂකයාට දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය නිරසා එකක් වීමට ද පුළුවන. ඒ තමාට අවශ්‍ය දත්ත ලබා ගැනීමට අපහසු වීම යි.

පර්යේෂණයේ ස්වභාවය අනුව ද දත්ත රැස් කිරීම විවිධ වේ. එම නිසා දත්ත රැස් කිරීමේ දී තමා අනුගමනය කරන පර්යේෂණ ප්‍රවේශය කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කළ යුතු ය. උදාහරණ ලෙස සමීක්ෂණ ක්‍රියාවලියක දී ප්‍රශ්නාවලි, නිරීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා වැනි ක්‍රම දත්ත රැස් කිරීමට යොදා ගත හැකි වුව ද ඓතිහාසික පර්යේෂණවල දී ලේඛන පරීක්ෂාව හා ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර ඇසුරින් දත්ත රැස් කිරීමට සිදු වේ.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණු පිළිබඳ විග්‍රහයක් පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී සැලකිය යුතු කරුණු

කරුණු	අවධානය යොමු කළ යුතු ආකාරය
1. පර්යේෂණ ගැටලුවට අදාළ රැස් කිරීම	පර්යේෂණයෙන් අධ්‍යයනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ගැටලුවලට අදාළ කරුණු පමණක් රැස් කිරීම අවශ්‍ය ය. උදා:- ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල්වල ශිෂ්‍ය විනය පිරිහීම අධ්‍යයනය කරන්නේ නම් පාසල්වල පවතින වෙනත් ගැටලුවලට අදාළ තොරතුරු එකතු නොකිරීමට වග බලාගත යුතු ය.
2. දත්ත රැස් කරන උපකරණවලට අදාළ උපදෙස් පැහැදිලි ව හා නිශ්චිත ව ඉදිරිපත් නොකිරීම.	ප්‍රශ්නාවලී, නිරීක්ෂණ පත්‍රිකා, සැලසුම් ලැයිස්තු වැනි උපකරණවල දී ප්‍රතිචාරකයාට පැහැදිලි ව උපදෙස් ලබාදීම අවශ්‍ය ය. ප්‍රශ්නාවලියට පිළිතුරු ලබා දෙන ආකාරය පැහැදිලි නොමැති වුවහොත් ලැබෙන ප්‍රතිචාර අසම්පූර්ණ විය හැකි ය.
3. දත්ත රැස් කරන උපකරණ නිරවුල් ව හා පැහැදිලි ව විය යුතු ය.	දත්ත රැස් කිරීමට ලබා දෙන උපකරණ සකස් කිරීමේ දී පැහැදිලි ව ඉදිරිපත් කිරීම කෙරෙහි ද සැලකිලිමත් විය යුතු ය. ප්‍රශ්නාවලියක් සකස් කිරීමේ දී කෙටි සරල මෙන් ම අවශ්‍ය කරුණු පමණක් ලබා ගත හැකි වන සේ සකස් කිරීම අවශ්‍ය ය.
4. භාවිත කරන භාෂාව ව්‍යාකූල නොවීම.	දත්ත රැස් කිරීමේ දී භාවිත කරන වචන සරල හා පැහැදිලි වීම ද අවශ්‍ය ය. ප්‍රතිචාර ලබාදීමට අපහසු, දෙබිබි තේරුම් සහිත අර්ථ විරහිත වචන නොයෙදීමට සැලකිලිමත් විය යුතු ය.
5. ප්‍රතිචාරකයන්ගේ වයස හා අධ්‍යාපන මට්ටම	දත්ත රැස් කිරීමේ දී ප්‍රතිචාරකයන්ගේ වයස හා අධ්‍යාපන මට්ටම කෙරෙහි ද සැලකිලිමත් විය යුතු ය. වැඩිහිටියෙකුගෙන් ලබා ගන්නා තොරතුරු අවුරුදු 10 ක ළමයෙකුගෙන් ලබා ගත නොහැකි ය.

<p>6. ප්‍රතිචාර ලබා ගත හැකි විකල්ප ක්‍රම</p>	<p>තමා අපේක්ෂා කරන ක්‍රමය ක්‍රියත්මක කිරීමට නොහැකි වුවහොත් ඒ සඳහා ගතහැකි විකල්ප ක්‍රියා මාර්ග කෙරෙහි ද දත්ත රැස් කිරීමට ප්‍රථම අවධානය යොමු කළ යුතු ය. උදාහරණ ලෙස සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් දත්ත ලබා ගැනීමට සැලසුම් කළ ද, එය නොහැකි වූ විට ප්‍රශ්නාවලි මගින් දත්ත රැස් කිරීම.</p>
--	---

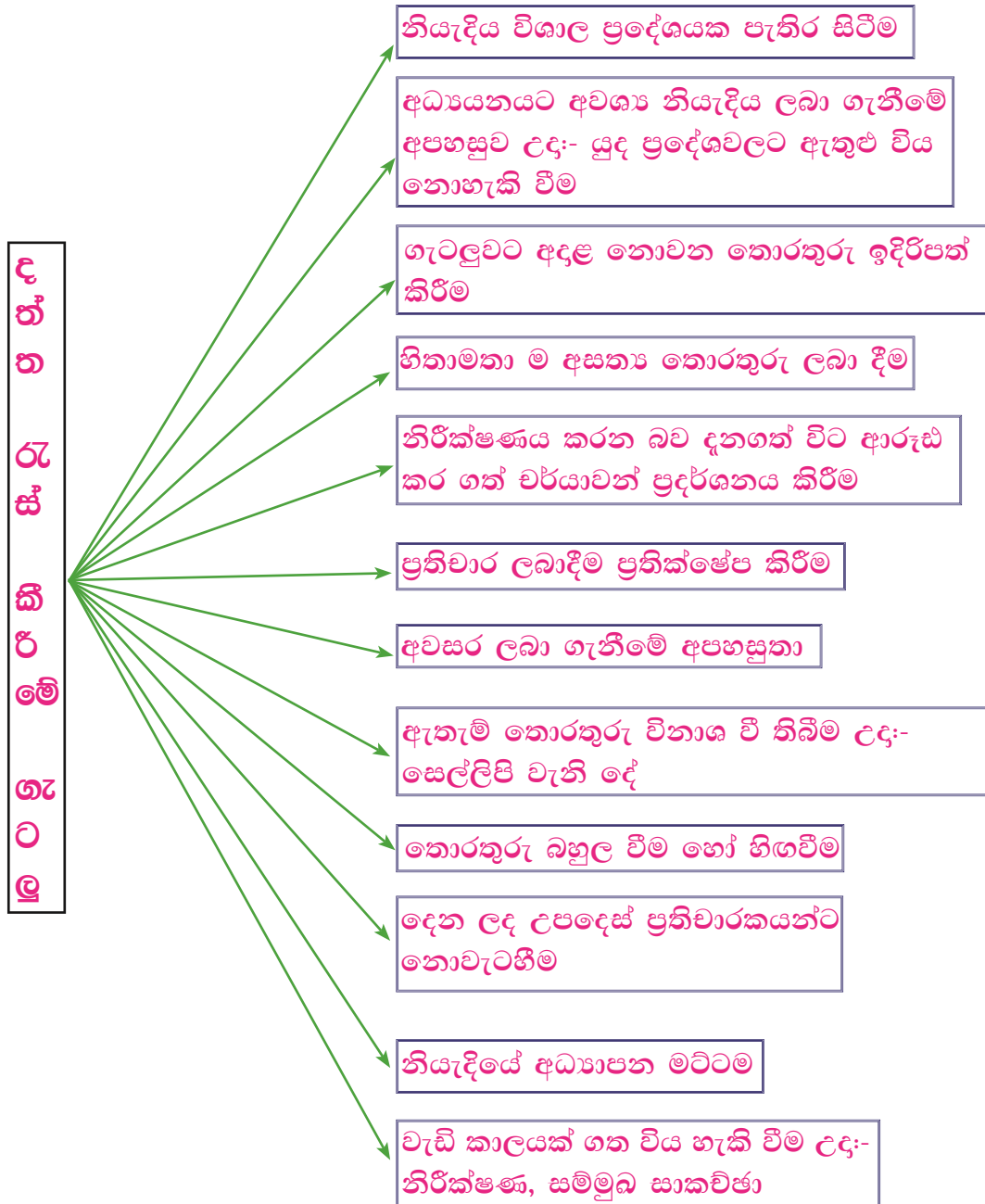
දත්ත රැස් කිරීමේ දී පර්යේෂකයා අනුගමනය කරන උපකරණයේ ස්වාභාවය, ලබා ගත යුතු දත්තවල ස්වභාවය, දත්ත ලබා ගන්නා නියැදියේ ප්‍රමාණය හා එහි විසිරීම අනුගමනය කළ හැකි විකල්ප ක්‍රම ශිල්ප, දත්ත රැස් කිරීමේදී මතු විය හැකි බාධාවන් හා සීමා, දත්ත විශ්ලේෂණයකරණ ආකාරය, ලබා ගන්නා නිගමන, සාමාන්‍යකරණය, ජනගහනයේ ස්වභාවය ආදී වශයෙන් කරුණු රැසක් පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කළ යුතු බව පැහැදිලි ය. එසේ මූලික සැලසුම් දී ක්‍රමවත් ව කටයුතු නොකිරීමෙන් පර්යේෂණය අතරමග ඇණහිටීම පවා සිදුවිය හැකි ය.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී මතු විය හැකි ගැටලු

දත්ත රැස් කිරීම සැලසුම් කරන අවස්ථාවේ දී ම පර්යේෂකයා මතු විය හැකි ගැටලු කෙරෙහි ද සැලකිලිමත් විය යුතු බව ඉහත දක්වා ඇත. ඇතැම්විට අපේක්ෂිත ප්‍රතිචාර ලබා ගත නොහැකි වීම මෙහි දී මුහුණදීමට සිදුවන ප්‍රධාන ගැටලුවක් වේ. එසේ ම හිතාමතාම වැරදි ප්‍රතිචාර ලබාදීම ද තවත් ගැටලුවකි. උදාහරණ ලෙස ප්‍රතිචාරකයන්ගේ ආදායම් මට්ටම් විමසීමක දී අසත්‍ය ප්‍රතිචාර ලබා දෙන බව දැකිය හැකි ය.

පර්යේෂණ ක්‍රියාවලියේ දී පර්යේෂකයන් දත්ත රැස් කිරීම ආශ්‍රිත ව මුහුණ දෙන ගැටලු 2.1 රූප සටහනෙන් දැක්වේ.

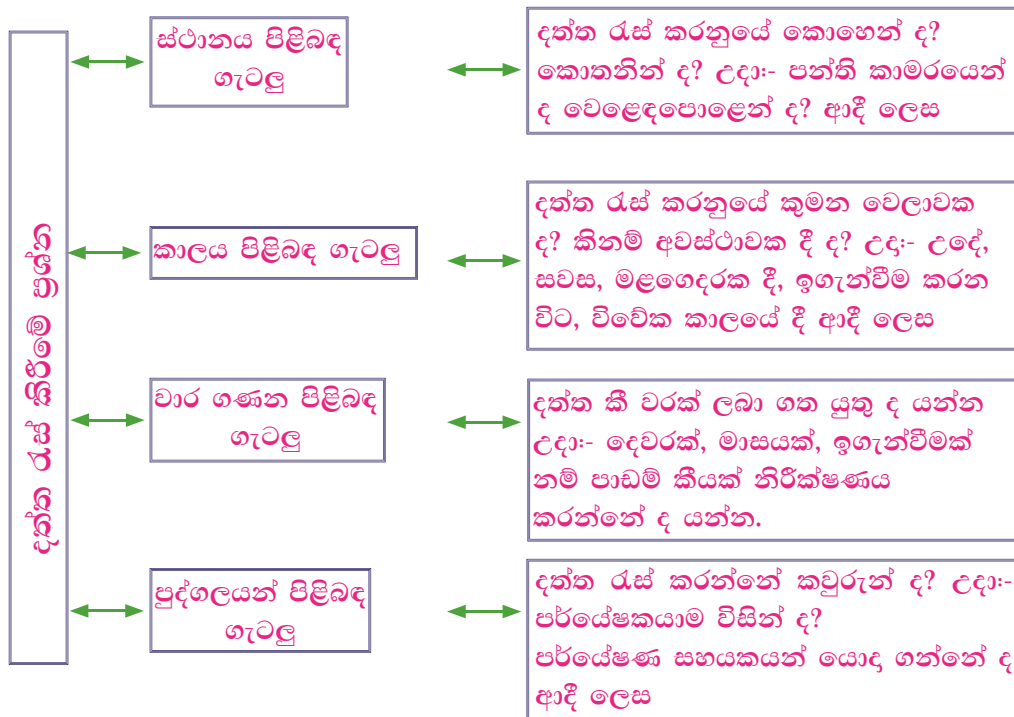
2.1 රූප සටහන - දත්ත රැස් කිරීමේදී මතු විය හැකි ගැටලු

දත්ත රැස් කිරීම සැලසුම් කිරීමේ දී මතු විය හැකි බාධක පිළිබඳව උපකල්පනය කොට ඒ සඳහා විකල්ප ක්‍රියා මාර්ග සැලසුම් කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. උදාහරණ ලෙස සම්මුඛ පරීක්ෂණය සඳහා තෝරා ගත් නියැදියක් ඒ සඳහා යොදා ගත නොහැකි වුවහොත් තැපැල් ප්‍රශ්නාවලියක් මාර්ගයෙන් තොරතුරු ලබාගැනීමට කටයුතු කිරීම දක්විය හැකි ය.

දත්ත රැස් කිරීම ආරම්භයේ දී පැන නගින ප්‍රශ්න කිහිපයක් වේ.

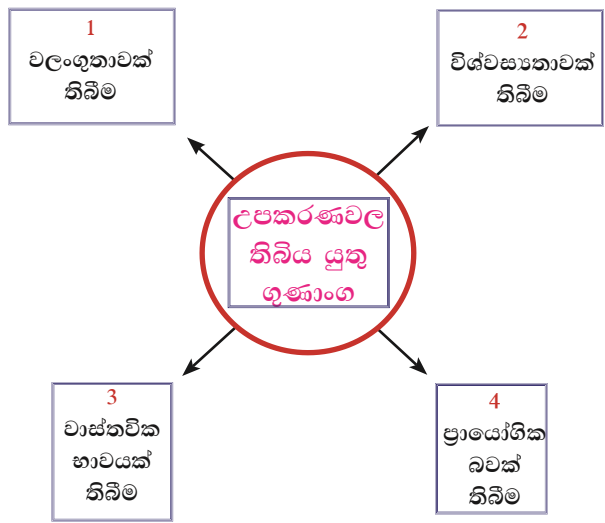

(ගුණසේකර 1996)

පර්යේෂකයෙකුට ඉහත සඳහන් ගැටලු පිළිබඳ ව නිරවුල් හා පැහැදිලි අවබෝධයක් නොතිබීම මගින් ලබා ගන්නා දත්ත තුළින් අදාළ පර්යේෂණයට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවිය හැකි ය. එම නිසා ලබා ගන්නා දත්ත ඉතාම නිවැරදි යෝග්‍ය උපකරණ ආශ්‍රිත ව ලබා ගැනීමටත් අධ්‍යයන ගැටලුවට අදාළ නියැදියේ හැකියාව, ගුණාංග, ආකල්ප ආදී ලෙස ලබා ගත යුතු තොරතුරු නිවැරදි ව ලබා ගැනීමටත් පර්යේෂකයා උනන්දුවිය යුතු ය.

2.3 දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණවල ගුණාංග

දත්ත රැස් කිරීමේ දී ප්‍රශ්නාවලි, නිරීක්ෂණ පත්‍රිකා, සම්මුඛ සාකච්ඡා සලසුම්, පරිමාණ දර්ශක ආදී විවිධ උපකරණ භාවිත කළ හැකි ය. මෙම උපකරණ භාවිතයට පෙර ඒවායේ ගුණාංග විමසීම ද අවශ්‍ය වේ. දෝෂ සහිත උපකරණයකින් ගන්නා මිනුම් ද දෝෂ සහිත බව අමුතුවෙන් කිව යුතු නොවේ. දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණවල ප්‍රධාන ගුණාංග 04 ක් තිබිය යුතු බව ග්‍රැන්කෙල් හා වොලන් පෙන්වා දෙයි.

වලංගුතාව

වලංගුතාව යනු අදාළ වීම ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය. යොදා ගන්නා උපකරණ හා ඒ තුළින් ලබා ගන්නා දත්ත ගැටලුවට අදාළ විය යුතු ය. උදාහරණ ලෙස මානව වංශ අධ්‍යයනය යටතේ කරනු ලබන අධ්‍යයනයක දී පර්යේෂකයා ම පර්යේෂණ භූමියේ රැඳී සිටි නිරීක්ෂණය කිරීම අවශ්‍ය ය. එවැනි නිරීක්ෂණයේ දී තමාට අවශ්‍ය කරුණු පමණක් නිරීක්ෂණය කළ යුතු ය. පුද්ගල ආකල්ප පිළිබඳ සමීක්ෂණයක දී ආකල්පවලට පරිබාහිර කරුණු ලබා ගැනීම වලංගුභාවය අඩුවීමට හේතු විය හැකි ය. එසේ ම විෂයයක සාධන මට්ටම් පරීක්ෂාව පිළිබඳ ව සාධාරණ නිගමනවලට එළඹිය නොහැකි වේ නම් එහිදී ද වලංගුතාවක් ඇතැයි පිළිගත නොහැකි ය.

විශ්වසනීයතාව

එක් වරක් ලබා ගන්නා මිනුම් තවත් අවස්ථාවක එම මිනුම ම ලබා ගැනීමේ දී ඒ සෑම අවස්ථාවක දී ම සමාන ප්‍රතිඵල ලැබේ නම් එහි දී

විස්වාසනීයත්වයක් ඇතැයි කිව හැකි ය. උද්‍යෝග ලෙස ප්‍රශ්නාවලියක් දී එක පාසලක ශිෂ්‍යයින්ගෙන් ලබා ගන්නා තොරතුරු තවත් පාසලකට එම ප්‍රශ්නාවලිය ම දැන්වීමට පළමු තොරතුරුවලට සමානතාවක් දැක්වීම ගත හැකි ය. එහිදී එම ප්‍රශ්නාවලිය මෙන්ම ලබා ගත් දත්ත ද විශ්ලේෂණයකින් යුක්ත යැයි සඳහන් කළ හැකි ය.

වාස්තවික බව

පුද්ගල බද්ධ බවින් තොර ව විෂයානුබද්ධ වීම වාස්තවික බව ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය. දත්ත ලබා ගැනීමේ දී පූර්ව විනිශ්චයන්ගෙන් තොර ව කටයුතු කළ යුතු ය. යම් පාසලක් පිළිබඳ ව පර්යේෂකයා තුළ අපැහැදීමක් ඇතිවීමට එම ආයතනය පිළිබඳ ව පර්යේෂකයා කරන නිරීක්ෂණ හා ඒ ආශ්‍රිත ව ලබා ගන්නා දත්ත අගතිගාමී වේ. එසේ අගතිගාමී නොවී අධ්‍යයනය කරන ගැටලුවට විෂයයට අරමුණට අදාළ ව මධ්‍යස්ථ ව දත්ත රැස් කිරීම වාස්තවික බව වේ.

ප්‍රායෝගික බව

අධ්‍යයනයක් සඳහා දත්ත රැස් කිරීමේ දී භාවිත කරන මිනුම් උපකරණවල ප්‍රායෝගික බව කෙරෙහි ද සැලකිලිමත් වීම අවශ්‍ය ය. තමන් පිළියෙල කරන ප්‍රශ්නාවලි හෝ නිරීක්ෂණ පත්‍රිකාව ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි නම් එහි දී ප්‍රායෝගික බවක් ඇතැයි ප්‍රකාශ කළ නොහැකි ය. උද්‍යෝග ලෙස අධික වියදමක් දරා සකස් කරන ප්‍රශ්නාවලියකට අධ්‍යයන නියැදියට පිළිතුරු දීමට අපහසු නම් එහි ප්‍රායෝගික බවක් නොමැත. දුෂ්කර ගමක ගැමියන් උදෙසා ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් සකස් කරන ප්‍රශ්නාවලියක් මීට නිදසුන් වේ. එම නිසා දත්ත රැස් කිරීමේ දී නියැදියේ ස්වභාවය, මිනුම් උපකරණ බෙදා හැරීමේ පහසුව, ගතවන කාලය, වැයවන වියදම, ඉන් සිදුවන අවාසිදායක තත්ත්වයන්, නිගමනවලට එළඹීමට ඇති හැකියාව ආදී කරුණු පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී එක් උපකරණයක් මගින් පමණක් දත්ත ලබා ගැනීමෙන් විශ්ලේෂණය හා වලංගුතාව හීන වීමට ඉඩකඩ තිබේ. එම නිසා එකම කාරණය පිළිබඳ දෘෂ්ටිකෝණ කිහිපයකින් දත්ත ලබා ගැනීම වැදගත් වේ. උද්‍යෝග ලෙස පාසලක ප්‍රවණ්ඩකාරී ශිෂ්‍යයෙකු පිළිබඳ ව කරන ප්‍රත්‍යක්ෂ අධ්‍යයනයක දී ගුරුවරයාගෙන් ලබා ගන්නා වාර්තාවලින් පමණක් සෑහීමට පත් නොවී, නිරීක්ෂණය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ආකල්ප, පරිමාණ වැනි ක්‍රම ශිල්ප ද භාවිත කිරීම ප්‍රයෝජනවත් වේ. එය ත්‍රිකෝණකරණය ලෙස පර්යේෂණ සාහිත්‍යයේ දී හැඳින්වේ.

සමාලෝචනය

දත්ත රැස් කිරීම හෙවත් උපකරණකරණය පිළිබඳ ව මෙම පරිච්ඡේදයේ දී සාකච්ඡා කරන ලදී. එහිදී දත්ත ලබා ගැනීමට උපකරණ සැලසුම් කිරීම, තෝරා ගැනීම, පරිපාලනය, වාර්තා තබා ගැනීම ඇතුළත් සමස්ත ක්‍රියාවලිය දත්ත රැස් කිරීම ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. දත්ත රැස් කිරීමේ දී ගැටලුවට අදාළ දත්ත පමණක් රැස් කිරීම උපකරණ සඳහා පැහැදිලි හා නිශ්චිත උපදෙස් ලබා දීම, භාවිත කරන භාෂාව ව්‍යාකූල නොවීම, ප්‍රතිචාරකයන්ගේ ස්වභාවය සැලකීම, ප්‍රතිචාර ලබා ගත හැකි විකල්ප ක්‍රම භාවිතා කිරීම, ජනගහනයේ හෝ නියැදියේ විසිරීම වැනි සාධක කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු බව ද අනාවරණය විය.

දත්ත රැස් කිරීමේ දී විවිධ ගැටලුවලට මුහුණ දීමට පර්යේෂකයාට සිදුවිය හැකි අතර ඒ සඳහා පූර්ව සුදුනමක් තිබීම ද අවශ්‍යය. කාලය, ස්ථානය, පුද්ගලයන් ලබා ගන්නා තොරතුරු වැනි ක්ෂේත්‍ර තුළින් බාධක මතුවිය හැකි ය. දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණ වලංගුතාව විශ්වසාතාව වාස්තවික බව හා ප්‍රායෝගික බව යන ගුණාංගවලින් සමන්විත විය යුතු බව ද දක්නට ලැබුණි.

ඉගනුම් ක්‍රියාකාරකම්

01. “දත්ත රැස් කිරීම යනු ක්‍රියාවන් රැසක එකතුවකි” සාකච්ඡා කරන්න.
02. දත්ත රැස් කිරීමේ දී පර්යේෂකයෙකු අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු ලැයිස්තුගත කරන්න.
03. දත්ත රැස් කිරීමේ දී මතුවිය හැකි ගැටලු සාකච්ඡා කරන්න.
04. දත්ත රැස් කිරීමේ දී මතුවිය හැකි ගැටලු 3ක් සඳහා විසඳුම් යෝජනා කරන්න.
05. දත්ත රැස් කිරීමේ දී උපකරණවල තිබිය යුතු ගුණාංග උදහරණ ඇසුරින් විග්‍රහ කරන්න.

7.4 සරල සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණයක නිරත ව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම

මෙහි දී පළමුව ඔබ විසින් කළ යුතු වන්නේ අධ්‍යයනයට අභිප්‍රේරිත ක්‍ෂේත්‍රය පිළිබඳ විමසා බැලීම ය. එනම් මාතෘකා සෙවීමට පෙර ලියා පළ කොට ඇති පර්යේෂණ පොත පත පිළිබඳ ව කියවා කිසියම් දැනුමක් ඇති කර ගැනීමයි. පර්යේෂණ පොතපත කියවීම තුළින් අදාළ පර්යේෂණ කාර්යය පිළිබඳ උගත් දැනුමක් ගොඩනගා ගත හැකි ය. ඒ සඳහා පුස්තකාලය මනා පිටිවහලක් වේ. දිනපතා පුස්තකාලයට ගොස් පත පොත පරිශීලනය ඒ සඳහා වැදගත් ය. කියවීමෙන් බුද්ධිය පිබිඳෙන අතර එමඟින් සිතන්නට පෙළඹේ.

සිතන්නට බැරි අයට පර්යේෂණ කිරීම අපහසු ය. සාමාන්‍යයෙන් අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය මගින් ප්‍රධාන සේවා 03 ක් සිදුවේ. එනම්,

1. අධ්‍යයනය
2. පර්යේෂණවල නිරත වීම
3. ඉන් ලබා ගන්නා දැනුම රටට හා ලෝකයට දායාද කිරීම

යනුවෙනි.

ජීවක වෛද්‍ය චරිත කථාවේ ද සරල පර්යේෂණාත්මක ප්‍රවේශයක් දැක්වේ. ජීවකගේ ගුරුවරයා ඔහුට වෛද්‍ය විද්‍යාව උගන්වා මෙසේ පවසන ලදී. මේ නුවර වටා ඇවිද ඖෂධයකට නොගන්නා ගසක්, මුලක්, පැළයක්, කොළයක් ඇත්නම් අරගෙන එන්න. ඒ අනුව ජීවක සෑම තැන ම සොයා බැලුවද නමුත් බෙහෙතකට නොගන්නා දෙයක් ඔහුට හමුවුණේ නැත. ජීවකට ඔහුගේ ගුරුවරයා මේ දුන්නේ ප්‍රායෝගික අභ්‍යාසයකි. එනම් උගත් දේ ප්‍රායෝගික ව යොදා ගන්න හැකි ද කියා බැලීම යි. ඒ අනුව ඔබ සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත සරල සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණ කාර්යය ද එබඳු දෙයකි. ඔබ උගත් දේ ප්‍රායෝගික ව ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ද යන්න මෙම පර්යේෂණ කාර්යයෙන් විමසා බලනු ලැබේ.

ඒ අනුව මෙහි දී සරල සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණයක නියැලීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු පියවර කිහිපයක් විමසා බලමු.

- ගැටළුව හඳුනා ගැනීම
- ගැටළුව විග්‍රහ කිරීම
- උපන්‍යාස (උපකල්පන) ගොඩනැගීම
- පර්යේෂණ අරමුණු හඳුනා ගැනීම
- නියැදිය හඳුනා ගැනීම

- ක්‍රමවේදය යෝජනා කිරීම
- වඩා සුදුසු ක්‍රමවේදයක් තෝරා ගෙන එය ක්‍රියාත්මක කිරීම
- දත්ත රැස් කිරීම
- දත්ත විශ්ලේෂණය
- කාල රාමුව
- නිගමනය හා යෝජනා

මෙහි දී ඔබගේ පර්යේෂණ කාර්යය සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකි සරල මාතෘකා කිහිපයක් උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකි ය.

1. දහම් පාසලට මල් රැගෙන එන ළමුන් ගේ ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
2. ප්‍රාචීන අධ්‍යාපනයට යොමුවන හික්ෂුන් වහන්සේගේ අනාගත අපේක්ෂාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
3. පෝදා සිල් සමාදන් වීම සඳහා විහාරයට පැමිණෙන පිරිසගේ සමාජ තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය
4. ගම් ප්‍රදේශය පිළිබඳ සඳහන් වන පුරාවෘත පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
5. පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ පිරිවෙන් හික්ෂුන් දක්වන ආකල්පය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

මෙහි දී විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් කරුණු විමසා බැලීම ද වැදගත් වේ. එනම් පර්යේෂණයට අදාළ කාල රාමුව, සකසා ගැනීම සම්බන්ධව යි.

පර්යේෂණ යෝජනාවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කාල තීරණය කිරීම අනිවාර්යයෙන් ම විය යුත්තකි. පර්යේෂණයට අදාළ සාහිත්‍යය සමාලෝචනයේ පටන් වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම දක්වා වූ සියලු ක්‍රියාකාරකම් සම්පිණ්ඩනය කොට කාලවකවානුව සහිත ව ඉදිරිපත් කිරීම කළ යුතු ය. මෙවැනි කාල සටහනක් භාවිත කිරීම මගින් යෝජිත අධ්‍යයනය ක්‍රමානුකූලවත්, අඛණ්ඩවත්, නිවැරදිවත් කර ගෙන යා හැකි අතර පර්යේෂණ වාර්තාව අපේක්ෂිත කාලයට ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි ය. කාල සටහන සැකසීමේ දී සිරස් තීරුවලින් කාල

පරාසය ද තිරස් තීරුවලින් කාර්යකොටස් ද දැක්වීමට පුළුවන. කාල සටහනේ අන්තර්ගත කාර්ය කොටස් සෑම පර්යේෂණයකට ම සමාන නොවේ. පර්යේෂණ සඳහා ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ පැවතිය හැකි අතර ම ඇතැම් ඒවාට එසේ නොවිය හැකි ය. ඒ නිසා පර්යේෂකයා විසින් කිරීමට අපේක්ෂිත අධ්‍යයනයේ සැකැස්ම නිරවුල් ව ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. පහත දැක්වෙන කාල සටහන සමාජීය විද්‍යා විෂයයන් සඳහා යොදා ගත හැකි කාල සටහනකි.

පර්යේෂණ කාල සටහන

	2014.....											
	ජනවාරි	පෙබරවාරි	මාර්තු	අප්‍රේල්	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝස්තු	සැප්තැම්බර්	ඔක්තෝම්බර්	නොවැම්බර්	දෙසැම්බර්
1. සාහිත්‍ය ගවේෂණය	■	■										
2. පර්යේෂණ සැලැස්ම සැකසීම, සංශෝධනය හා අනුමත කර ගැනීම			■									
3. රැස් කිරීම සඳහා සුදුසු දත්ත හඳුනා ගැනීම				■								
4. නියැදි තෝරා ගැනීම හා නියමුකරණය					■							
5. ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය						■	■					
6. දත්ත ගොනු කිරීම හා විශ්ලේෂණය								■	■			
7. වාර්තාවක් සැකසීම										■	■	■

පර්යේෂණ වාර්තා සැකසීම

වාර්තාවක් ඉදිරිපත් නොකරන්නේ නම් පර්යේෂණ සිදු නොකළාක් මෙන් සැලකිය හැකි බව පර්යේෂකයන්ගේ පොදු අදහස වේ. පර්යේෂණ වාර්තාව එපමණටම වැදගත් අංගයකි.

වාර්තා සැකසීමේ දී යොමු කළ යුතු කරුණු කීපයකි.

- භාෂා විලාසය
- පැටලිලි රහිත වඩා දිගු නොවූ වාක්‍ය භාවිතය
- අනවශ්‍ය පිරවුම් පද රහිත බව
- පුද්ගලික හැඟීම් නොව පර්යේෂණ අනාවරණ පදනම් වූ තාර්කිකත්වය
- වර්ණනා විරහිත බව
- වගු, රූප සටහන්, ප්‍රස්තාරවල නිවැරදි ස්ථානගත කිරීම

පර්යේෂණ නිබන්ධය හෙවත් වාර්තාවක් සකස් කිරීමෙන් අනතුරු ව එය ඵලදායී ව භාවිත කළ හැකි පාර්ශ්වවල අවධානයට යොමු කිරීම ද ඉතා වැදගත් කර්තව්‍යයකි. නොඑසේ නම් පර්යේෂණ අනාවරණයෙන් සිදුවන සමාජ මෙහෙවරක් නොමැති වේ. එමෙන් ම බොහෝවිට එක් පර්යේෂණයක් නිසා තවදුරටත් ගැඹුරින් අධ්‍යයනයට ලක්විය යුතු නව පර්යේෂණ ගැටලු හෝ හිදුස් අනාවරණය විම බොහෝවිට සිදුවන්නකි. තම පර්යේෂණ වාර්තාවෙන් ද එවැනි නව ඉසව් පිළිබඳ පරිශීලක අවධානය යොමු කිරීම ද නිබන්ධයේ අවසාන නිගමන මගින් සිදු කළ හැකි ය.

සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණවල නිරත විම තරමක් දුෂ්කර ලෙස පෙනී ගිය ද එය ඉතා රසවත් නව දැනුම් අනාවරණය වන අගනා ක්‍රියාන්විතයක් බව මේ අනුව පැහැදිලි වේ. එමෙන් ම වාර්තාවක එළිනොදැක් වූ පර්යේෂණයක් සමාජයට ඵලදායී දෙයක් නොවන බවද මෙහිදී වටහා ගත යුතු ය.

අභ්‍යාසය

1. සමාජ පර්යේෂණයක ප්‍රධාන පියවර නම් කරන්න.
2. ඔබ අධ්‍යයනයට කැමති සමාජ විද්‍යාත්මක විෂය ක්‍ෂේත්‍රයක් නම් කර එයට අදාළ තොරතුරු මූලාශ්‍ර හඳුන්වා දෙන්න.
3. පර්යේෂණ දත්ත රැස් කිරීමේදී සැලකිලිමත් විය යුතු මූලික කරුණු මොනවාද?
4. ඔබගේ පිරිවෙන/පන්සල ආශ්‍රිතව සිදුකළ හැකි සමාජ විද්‍යා පර්යේෂණයක නිරතව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන්න.